

JOANNA JASKULSKA
EWA KAZIMIERCZAK-GRYGIEL
ALICJA KOLASIŃSKA

Ogród Botaniczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
indexsem@amu.edu.pl

Gromadzenie zasobów genowych roślin rzadkich i zagrożonych oraz CITES w Ogrodzie Botanicznym UAM w Poznaniu

The collection of genetic resources of rare, endangered and CITES plants in the Botanical Garden of Adam Mickiewicz University in Poznań

Zgodnie z zadaniami wynikającymi ze statusu Ogród Botaniczny UAM w Poznaniu jest zobowiązany do gromadzenia żywych kolekcji *ex situ*, nasion i zasobów genowych roślin. Szczególną uwagę poświęca się gatunkom rzadkim i zagrożonym na terenie Polski, ale także na innych kontynentach.

Na terenie Ogródu Botanicznego wśród zgromadzonych blisko 7000 taksonów znajduje się łącznie około 300 gatunków chronionych polskim prawem oraz ginących, zamieszczonych na czerwonych listach. Dla nich utworzono odrębny dział Roślin Rzadkich i Zagrożonych. Ponadto część z nich uprawia się także w innych działach Ogródu np. Systematycznym, Alpinarium i Ekologicznym. Dodatkowo w kolekcjach szklarniowych znajduje się ponad 700 taksonów roślin chronionych wg Konwencji Waszyngtońskiej. Najliczniej reprezentowane rodziny to: *Cactaceae*, *Euphorbiaceae* i *Orchidaceae*.

Od roku 2015 w Ogrodzie Botanicznym rozpoczęto gromadzenie zasobów genowych w postaci banku nasion dzięki uczestnictwu w projekcie Flor-Natur ROBiA. W efekcie zebrano do długotrwałego przechowywania 9 gatunków z 15 populacji roślin rzadkich i zagrożonych. Stanowią one rezerwę materiału genetycznego m.in. do produkcji sadzonek w programach restytucyjnych. Jednocześnie zabezpieczono próby gleby wraz z zawartymi w niej nasionami i mikroorganizmami, co pozwala na zachowanie glebowego banku nasion oraz zarodników grzybów i grzybni gatunków towarzyszących.

Ogród Botaniczny od roku 1925 roku uczestniczy w międzynarodowej wymianie diaspory. W tym celu co dwa lata są zbierane nasiona, jako krótkotrwały rezerwuar genów. Materiał ten służy do rozpowszechniania w innych ogrodach botanicznych i arboretach,

jednocześnie stanowiąc zapas w przypadku utraty żywej kolekcji w Ogrodzie Botanicznym UAM.

Pochodzenie wszystkich gromadzonych gatunków jest dokumentowane w specjalnie do tego celu stworzonej elektronicznej bazie danych. Stosowane w Ogrodzie Botanicznym UAM metody przechowywania zapewniają lepsze możliwości zachowania *ex situ* puli genowej roślin rzadkich i zagrożonych oraz CITES.